UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Index Baldi Pervsini. I. V. D. In prælectiones in totum Codicem Iustinianeum locupletißimus

... In Qvartvm Et Qvintvm Codicis Libr. Praelectiones / Additionibvs Philippi Decii ...

Baldus

Lugduni, M.D.LXI.

Sponsalibus & arris.

urn:nbn:de:hbz:466:1-95990

Visual Library

tempus,ꝛ quid in feudo.vide Bal.in authen.niſi.ſ.ad trebe.ꝛ doc. maxime Imol.in.c.potuit.extra de loca.Et an emphyteuta poſſit vſumfructum in re emphyteutica conſtituere,vide per Bal.in.l.j.§. item in fundo.ff.quibus mod.vſusfructus amittatur. Quod autẽ id emphyteute liceat probat optimus tex.melior ō toto corpore iuris in.l.ſi domus alicui.§.ſꝫ ꝛ ſi non a municipib⁹.ff.de lega.j.ꝛ ibi gl.ſuper ver.habem⁹.circa med.ad hoc tamen neceſſario 3 requirendus eſt domini cõſenſus tex.formal.ꝛ ro. in.l.vlt.C.de iure emphy.facit bo. tex.in.c.j.§.donare.qui.olim.feu. alie.pot.ĩ vſi.feu. Bal.ſibi cõtrari⁹ in.c.j.de ſuc.feu. Augu.ber oĩ⁹ li. ſingu.q.c.xcv.nu. 3.ꝛ.4.vbi hãc opinionẽ concluſiue tenet,ꝛ iſta eſt veritas,tametſi ipſemet Bal.in.c.j.§. quid ergo.de inue.de re alie.fact. in vſi.feu.ꝛ Alle. Innoc.tenuerint contrarium.Sed Bal.ꝛ Lud.bol. merito reprehenſus eſt in ſingulari.602.

no⁹.ff.de pigno.l.lex vectigali.Sol.pignus pmittitur,ſed alienatio prohibetur.❡ Oppo. ff.de contrahen.emp.l.qui tabernas.Sol.illa debet intelligi ſecundũ iſtam.Et opp.de leg.j. l.ſi domus.§.fi.Sol.ibi in legato.ff.de verborum ſigni.l.verba contraxerunt.❡†Nunqd[b] emphyteota eccleſie poteſt donare ſaluo iure eccleſie:videtur quod nõ:vt.ſ.ne rei do.vel tẽ. l.vniuerſas.ꝛ ita conſuluit Bart.ꝛ peſſime ſi dixit alienatio ſaluo iure eccleſie,ſed ſi non facit mentionem,ſed ſimpliciter ſine commemoratione dixit dono,vel alieno.tunc loquitur.l. contraria:quia poteſt vergere in detrimentũ eccleſie:ideo lex illa vniuerſalis prohibet talẽ contractum,ꝛ ideo etiam in teſtamento debet dicere,lego ſaluo iure eccleſie,vel lego hãc rem,tanquam emphyteoticam eccleſie: ſed ſi non eſt eccleſie,ſꝫ alicuius priuati ſufficit dicere ſimpliciter,lego,dono.vel alieno:nam intelligitur ius ſuperioris exceptũ.ſ.de leg.l.vxor patrui.❡ Ego Bal.frenum impono ori meo, ꝛ in iſto quarto nolo ampli⁹ inſiſtere ꝛ loqui. Scio enim per quam nimium me locutũ eſſe: ſed qui abundãt non ſolent vitiare ſcripturas, ſed implere ciſternas intelligentium. Bal.

❡ Explicit Lectura Baldi de Peruſio ſuper quarto Codicis.

a ❡ Oppo.Emphyteuta poteſt pignorare.ꝛ vide hic gloſ.ꝛ que dixi poſt Bal.in.l.j.ſ.que res pig.ꝛ gl.ꝛ doc.in.c.potuit.extra de loc.Et oppo.emphyteuſis poteſt legari,vide quod ſequitur.ꝛ per doct.in c.potuit.extra de loca.

b ❡ Nunquid.vide quod no.Bal.in rub.ſ.eo.poſt prin.dum tractat de contractu precarij.ꝛ dixi hic poſt Barto.ꝛ Imol.poſt Bal.in.l. vſufruc.ff.ſolu.matri.Quid ſi dico,alieno ſaluo conſenſu domini,vide Bald.in.l.j.ſ.de his que pen.no.ꝛ omnino Bal.in.c.j.§.fi.in vlti. col.que fu.principa.cauſa benefi.amit.ꝛ in.l.vſufru.in verſi.adde qḋ Bar.ff.ſol.mat.vbi loquitur de emphy.qui alienat ſaluo canone.et facit iſte tex.in ver.quãtum pretium ab alio reuera accipi poteſt ad q.de qua per Bald.in.l.ij.in fi.ſ.de reſcin.ven.ꝛ an in caſu huius.l. poſt duos menſes poſſit dominus moram purgare emphyteuticario iure nondum vendito.Pau.de ca.dicit ꝙ ſic.in.l.q Rome.§.coheredes.ff.de verborum obligationibus.alleg.l.ſicut.§.ſi voluntate.ff.quibus modis pignus vel hypotheca ſoluitur.ꝛ an in caſu huius.l.priuetur emphy.ipſo iure,vide gl.hic.ꝛ Imo.in.c.fina.de preſcrip.ꝛ Sali.hic tenet quod ipſo iure,volente domino,ꝛ an illud qḋ ſoluitur hic pro quinquageſima,ſeu pro renocatione:debeatur vſufructuario,vel pprietario.ꝛ an veniat appellatione penſionis,vide per Jo.an.in addi.Spec.in ti.de emphy.§.nunc aliqua.in addi.inci.propter id quod dictum eſt ꝛc.

b ❡ Nunquid emphy.No.quod emphyteuta eccleſie poteſt legare,ſaluo iure eccleſie,vide Bal.in.c.j.§.donare.quali.olim feu.po.ali.ꝛ in aut.quas actiones.ſ.de ſac.ſanc.ec.vbi pulchre loquitur.ꝛ nota qḋ Guil.de cu.in.l.ſi noxali.§.fi.ff.de pecu.ſingulariter dicit quod licet iſta.l.prouideat quod emphyteuta volens ius emphy.alienare,non poteſt alienare:niſi primo dominum requirat: quia aut totum ius emere compellitur,aut nihil,procedit in domino ſerui.ꝛ in heredibus domini.tamẽ heredes poſſunt partẽ tenere.licet in domino hoc nõ fuerit.arg.l.cũ ſol⁹.ff.de acq.he.ꝛ.l.legatari⁹.de le.j.viḋ Alexand.in preal.l.cum ſolus.licet Raph.in.l.legatarius.aliter dicat.A.B.

c ❡ Non contrahitur ſimonia.Adde Bar.ꝛ Alexã.in.l.Titio.§.j.ff. de condi.ꝛ demonſtra.ꝛ eundem Barto.in alleg.l.ille autem.in vlt. opp.ff.de here.inſti.

d ❡ Itẽ qñ nõ deficit.Vide Bal.in addi.Spe.ĩ ti.de ſpõ.in.c.j.de ſpõ. in.vj.ꝛ nõ pbãt hoc dictũ.ꝛ vide Ang.q facit illã gl.fin.ꝙ tutor põt capere pecuniã vt copulet pupillam matrimonio,vide gl.xxxij.q.ij. c.honorant.vbi dicit ꝙ p mrĩmonio poteſt exigi pecunia,nec eſt ſimonia.vide plene dominum Abba.in capit.cum in eccleſijs.de ſimo.vbi dixi,vide gl.in.c.quicquid.in.q.j.ꝛ que dixi in rubr.de ſimo. And.Barb.

BALDI PERVSINI

Iuriſconſulti Clariſſimi,in Quintum Librum Codicis Iuſtiniani interpretatio.

❡ De ſponſalibus,ꝛ arris ſponſalitijs,ꝛ proxeneticis. Titu.j.

1 ☞ Rubrica hec tangit tria.que ſint illa vide.
2 Simonia non contrahitur in matrimonio interuentu pecunie.

❡ Dictum eſt.ſ.de contractibus rerũ.i.qui celebrantur ſuper reb⁹ ſequitur videre de contractibus perſonarũ.i.qui celebrant ſup perſonis.Ideo ſicut in contractibus rerũ res appellat materia,ſeu cauſa materialis:ita in contractibus perſonarum perſona poteſt dici materia,ſeu cã materialis:vt.ff.de contrahen.emp.l.in vẽditionib⁹.
1 ❡†Et no.ꝙ iſta rub.tangit tria.primo de ſponſalibus contrahendis,vel diſſoluendis.ſcḋo de arris.ſ.tradendis,vel perdendis.tertio de proxeneticis.i.de ſalarijs mediatorum.quibus mediantibus perſone veniunt ad conſenſum ſiue complexũ.de hoc vltimo nõ tractatur hic in nigro.ſed patet per hoc vltimum,ꝙ interuentus pecunie
2 vel alterius rei eſt permiſſus in ſponſalib⁹ ꝛ matrimonio.❡†Vñ in matrimonio,per interuentum pecunie vel alterius rei nõ cõtra-
c hitur ſimonia[c].❡ Adde quod no.ff.de here.inſti.l.ille autem.et qḋ habes.ſ.eo.l.ſi pater pactum.ꝛ quod no.ff.de neg.geſt.l.qui ſine.

1 ☞ Sponſalia quedam habent figuram eſſe,ꝛ non habent eſſe:quedam habent figuram eſſe,ꝛ ſubſtantiam eſſe ꝛc.vide exempla.2.
3 Sponſalia de futuro contrahuntur dupliciter ꝛc.4.
5 Deſponſata Titio,poteſt nubere Seio.
6 Sponſalia prima an liceat infringere.7.
7 Verba de preſenti,quid ſi interueniãt in ſponſalibus de futuro.
9 Quid ſi interueniant verba de preterito.

❡ Lex prima.

A Lij deſponſata.

1 †Premitte ad euidentiam,ꝙ ſpõſalia quedam hñt figurã eſſe,ꝛ nõ hñt eſſe:vt quãdo deficit conſenſus:vt.ff.e.l.in ſpõſalibus.§.j.vnde infantes,nec per ſe,nec per alium poſſunt ſponſalia contrahere
2 c.j.de ſpon.in.vj.❡†Item quando nõ
d deficit conſenſus,tamen deficit[d] potentia de iure,vt q: contrahunt inter perſonas inter quas nõ põt cõtrahi matrimoniũ:vt ĩter cõſanguineos ꝛ affines:ꝛ tunc talia ſponſalia nihil operant.preter vnũ effectum tñ:q: ex his orit ſeu inſurgit impedimentũ iuſtitie ꝛ publice honeſtatis,vñ ſi ꝯxi ſpõſalia cũ ꝯſanguinea mea in quarto gradu:lꝫ matrimoniũ,nõ teneat,niſi ex diſpẽſatione pape.c.j.de ſpõ.in.vj.ꝛ hoc ſtatuit eccleſia:q: ſic ſibi placuit,de iure tñ naturali vl ciuili nõ reperitur hoc impedimẽtũ.❡ Quedã ſunt ſpõſalia,q̃ hñt figurã eſſe,et ſubſtantiã eſſe,ꝛ hoc dupliciter:nã q̃dã ſunt ſpõſalia de futuro.ſ.matrimonio ꝯhẽdo q̃dã ſũt ſpõſalia de p̃ſenti,q̃ idẽ ſunt ꝙ mrĩmoniũ
3 nõ cõſummatũ per carnalẽ copulã.❡†Sponſalia de futuro ꝯhũt dupliciter,aut verborũ expſſiõe,aut iuris interptatiõe:exẽplũ primi dicit Titi⁹ Berte,pmittis mihi nubere:ꝛ illa dicit pmitto,ꝛ ecõtra dicit Titio pmittis ꝛc.inter iſtos ſunt ſpõſalia de futuro,formata in verbis expſſe cõceptis ſic formaꝛ̃r,vt in futurũ ſonẽt:vt.ff.e.l.j. exẽplũ ſcḋi,qñ duo pupilli maiores tñ infante,vel vn⁹ pupill⁹,ꝛ alter pubes,ſe deſpõſant p verba de p̃ſenti hoc mõ:Ego accipio te in virũ meũ.ꝛ alter dicit,accipio te in vxorẽ meã.nã iſta verba ſonant in ſpõſalibus de p̃ſenti in mrĩmoniũ nõ ꝯſummatũ.realr tñ ſunt ſpõſalia de futuro,mrĩmoniũ etate interim impediẽte,ꝛ ad fed⁹ mrĩmonij nõ ſufficiẽte.ff.e.l.in ſpõſalibus.ꝛ.d.c.j.de ſpõ.in.vj.ibi,iuris interpretatione.vbi eſt notandũ,ꝙ lꝫ intẽtio ſpõſi ꝛ ſpõſe hec eſſet vcꝫ ꝯhere ſpõſalia de pñti:tñ ſi nõ vꝫ vt agit,vt vꝫ valere pt ō pñti. d.c.j.§.per dictũ,tñ nec mirũ,q: cõſenſus includẽs superi⁹,includit ꝛ inferius,vnde ibi nõ eſt defect⁹ rõne cõſenſus nec rõne forme: q: ibi eſt verborũ expreſſio:ſꝫ ibi eſt defect⁹ rõne ſuſcipientis materie, q: lꝫ habeat aptitudinẽ in potẽtia,nõ tñ hꝫ in actu.ſ.mrĩmonij ꝯhẽdi.ſ.actualr:ſec⁹ in his q̃ deſiderãt certã formã,nam illa non ſeruata,nullo mõ vꝫ qḋ agit.Itẽ ſec⁹ ſi deficeret cõſenſus,q em̃ priuat cõſenſum,priuat actũ,vt.d.l.in ſponſalib⁹.Et lex iſta legit duob⁹ modis,q̃tũ ad literã grãmaticalẽ,ſꝫ ad intellectũ ſubſtãtialem vno mõ tñ,nã q̃tũ ad literã grãmaticalẽ,quidã habẽt in litera prohibẽtur,

quod

ꝙ eſt numeri pluralis.⁊ ſupiꝰ eſt verbũ deſpōſate.ꝙ ſimiliter eſt plu
ralis numeri.⁊ grāmatica eſt plana.⁊ dictio deſpōſate ē caſus noīa-
tiui.Aliȷ̃ hñt ꝓhibeť.in ſingulari:⁊ tūc dictio deſponſate eſt caſus
datiui.⁊ ſimiliter eſt bona grāmatica:⁊ expone ꝓhibeť.i.nō eſt ꝓhi
bita.¶Et.h.d.diſſolutis ſponſalibus de futuro,licitū eſt aliȷ̃ nube
4 re.¶†Quero.Berta pꝛomiſit nubere Titio:⁊ Titius ꝓmiſit nu-
bere Berte,tñ Berte nō placet cōditio Titiȷ̃.vñ mittit ad ipſuz li-
bellū repudiȷ̃ ſponſaliū,vult ꝯhere ſponſalia cū quodā alio,an pōt.
Rñ.Jmpatoꝛ ꝙ ſic.¶†Jbi,deſponſate.ſ.mulieres,ꝓut eſt in lite-
5 ra perhibenť.vel mulieri,ꝓut eſt in litera ꝓhibeť.¶Jbi,cōditioni.
a i.ſponſalibꝰ.¶No.ᵃ ꝙ deſponſata Titio,poteſt nubere Seio.ſed
ꝯ,nō dicimur poſſe,ꝙ cū infamia poſſumus.l.ſi filius.⁊.l.filius qui.
ff.de condi.inſti.⁊.l.nepos.ff.de ver.ſi.ſed Berta q̃ bis ſpōſalia con
trahit,eſt infamis.ff.dȷ̃ſfa.lȷ̃.ergo nō dꝛ hoc poſſe.Sol.aut qs ſpōſa
lia cumulat:non qꝛ renuntiat pꝛimis ſpōſalibꝰ:ſed alia adiungit,⁊
talis eſt infamis,vt in cōtrario,aut pꝛima dirimit,⁊ diſſoluit ꝑ li-
bellum repudiȷ̃:⁊ alia ſponſalia contrahit,vel nuptias:⁊ iſta nō eſt
6 infamis.¶†Scdo opp.ᵇ ꝙ nō liceat pꝛima ſpōſalia infringere:nā
b ſi liceret,ergo fieret impune.ff.de ver.ob.l.titia.⁊.ĩ.de adul.l.grac-
chus.ſed hic non fit impune:qꝛ arre danť duplicate,niſi pꝛima ſpō-
ſalia dirimantur ex neceſſitate,vel ex pꝛobabili cauſa a pꝛincipio,
c vel poſtea ſuperueniente:vt.ĩ.e.l.fi.ſol.dicūtᶜ quidā.ꝙ hec.l.ꝓcedit
vbi nō ſunt date arre:vt no.ĩ.de repudiȷ̃s.l.ȷ̃.tunc enim nulla eſt pe-
na:ſed vbi date ſunt arre hꝫ locū pena illius.l.vel dic ꝙ cōſideratur
duobus modis.vno modo quoad ſubſtantiā actus.⁊ hoc modo eſt
licitū,vt hic.vnde ſecunda ſponſalia habent in ſe ſubſtantiā actus,
non obſtantibus pꝛimis reſolutis.⁊ ita intelligiť hec lex. Alio mō
dicitur licere.i.fieri impune.⁊ hoc modo nō loquiť hic,ſi intelligas
7 datis arris.⁊ ſic non ob.contrarium.¶†Tertio opp.⁊ videť ꝙ pꝛi
ma ſpōſalia nō poſſint diſſolui per ſecunda vñ vr̃ obſtare.xxvȷ̃.q.i.
c.depoſito.Sol.ibi loquiť in ſponſalibus de pꝛeſenti.nā ſponſalia q̃
d realiterᵈ tenēt de pꝛeſenti.idem ſunt,cum matrimoniū nō ſit cōſum
matū.ꝙ non pōt diſſolui niſi in duobꝰ.ſ.per ingreſſum religionis:
e ⁊ ꝑ diſpēſationē Papeᵉ:vt.c.ex publico.de cōuer.cōiu.hic vero lo-
quiť in ſponſalibꝰ de futuro,⁊ ſic nō obſtat oppoſitio.Vñ qui con-
f trahit ſponſalia de futuro,cōpellitᶠ per eccleſiā ad ꝑſiſtendū in eis,
niſi per ſecūda ſponſalia ſuperueniat foꝛtius vinculū,vt qꝛ ꝑ̄ma ſpō
ſalia erant de futuro:ſecunda ſunt de pꝛeſenti,q̃ ꝓualēt quoad viā
federis:ſed ſi in pꝛimis interueniſſet iuramentū,puniret de periu-
8 rio.⁊ ita intelligiť qd̄ no.in.d.c.j.de ſpon.lib.vj.¶†Modo quero.
qd ſi in ſponſalibus de futuro interuenirent verba de p̄ñti:dic,aut
loquimur de verbo obligatiuo ad futurū matrimoniū ꝯhēdū.⁊ in-
teruenerūt verba de p̄ſenti.ſ.verbū ꝓmitto.vel deſponſo te in meaꝫ
vxoꝛē de futuro:⁊ tūc dicūť ſpōſalia de futuro.ff.e.l.j.⁊ in.e.ti.l.iiȷ̃.
aut loquimur qñ interuenerūt verba de pꝛeſenti.ſ.de mr̃imonio,⁊
dico ꝙ nō.niſi illa verba de p̄ñti interpꝛetarenť de futuro:vt.d.ca.j.
9 de ſpon.in.vj.¶†Sed quid ſi interueniant verba de pꝛeterito,pu-
ta pꝛomitto tibi ꝙ deſponſaui te.dic ꝙ ex verbis nulla naſcitur ob-
ligatio,ideo non ſunt ſponſalia iuſta:vt no.in fi.ff.de verb.ob.l.v.§.
ſtipulatio.⁊ inſti.de ver.ob.in pꝛin. ¶Lex ſecunda.

g **SI is qui puellam.** Sponſa ſponſum ab-
ſentē teneť ꝑ bienniūᵍ
expectare quo lapſo,alteri nubit impune.⁊ no.quod ratio
ne tempoꝛis pꝛefixi non eſt alia neceſſaria admonitio,vide ꝙ not.
Jnno.in.c.extirpāde.de ꝓbē.⁊ intellige hāc.l.in ſpōſa de futuro,nō
in vxoꝛe,lꝫ non interuenerit copula carnalis.Quidam pꝛomiſit mu
lieri ꝯhere matrimoniū.tādē neglexit ꝑ bienniū,mulier nolēs expe-
ctare amplius,vult aliȷ̃ nubere,an pōt:rñderť ꝙ ſic:qꝛ nō teneť vota
ſua pati diutius eludi.¶Jbi,in ꝓuincia,intellige ſi abeſt ex volun-
taria cā:ſecus ſi ex neceſſaria.nā teneť expectare donec durat neceſ-
ſitas:vt.ff.e.l.ſepe.¶Jbi,ſuperſederit.i.neglexerit.ſi em̄ expꝛ̄ſſe ſper
neret,nō eſſet neceſſe expectare bienniū.¶Jbi fraudis.ſ.detrimēti.
¶Jbi,ei.ſ.puelle.¶Jbi,maturādo.i.accelerādo.¶Quero.an hec
lex habeat locum econuerſo,ſi puella nolit exequi nuptias.Reſpō.
ſic:qꝛ cōiugatoꝛū ⁊ coꝛrelatiuoꝛū eadē eſt rō ⁊ diſciplina.ff.de arbi.
l.ſi cum dies.§.pen.ĩ.de fru.⁊ li.expen.l.fi.⁊ de pꝛoxi.ſac.ſcri.l.in ſa-
cris.li.xȷ̃. ¶Lex tertia.

ARris. Obligationē purificatā ſeqūtis caſus oc-
curſio nō reſoluit.ſecꝰ in obligatione purifi
cāda.h.d.Caſus.Spōſus recipit arras,et mr̃imonio nō
ꝯcto.ſpōſa decedit.Queriť an ſpōſus teneať heredi ſpō-
ſe arras reſtituere:rñdeť diſtinguēdo.aut ſponſa nō perdiderat ar-
ras,⁊ tūc dꝫ reſtituere lꝫ ſuperuenerit caſus moꝛtis,nam iſte caſus
nō facit perdi:ſed perditas nō recuperari.⁊ idē ecōuerſo ſi ſponſus
l dediſſet arras ſponſe,⁊ deceſſiſſet ſpōſus.¶†Not.ꝙ ſi moꝛte mr̃i-
moniū futurū nō ꝑficiť,cōiuges arrarū penā minime patiunť,niſi
culpa ꝓceſſerit.¶No.culpā caſu ſuperueniēte nō purgari.lꝫ caſus
actum de quo queriť impediat.¶Opp.ff.ad.l.rho.de iac.l.ſi vehē
da.§.idē iuris.ſol.aut obligatio erat ꝑfecta,⁊ tūc ſuperueniēs caſus
in perſona nō tollit obligationē:aut obligatio nō erat ꝑfecta,⁊ tūc

a ¶No.dixi in.l.deo nobis.in ver.ſpōſalia.ĩ.de epi.⁊ cle.Alex.Jmo
b ¶Scdo opp.Sꝫ aduerte,qꝛ gl.in.c.deſpōſatas.xxvȷ̃.q.ȷ̃.ꝓut huic.
l.eſt derogatū.⁊ ſic vr̃ velle ꝙ aliud ſit de iure ca.lꝫ Gratianus videť
ſentire(dubie tñ)cōtra i.c.ſic qppe.§.illud.⁊.§.fi.ea.cā.⁊.q.⁊ facit.ca.
requiſiuit.de ſponſali.vbi ſi nō interuenit iuſtr̃m,pōt ſeparari.ergo
⁊ ſi interuenit iu-
ramētum,pōt ſe
parari ex cā, vt
ibi:⁊ ita trāſeunt
ibi Mod.Andr.
Barb.

eā impedit:vt.d.§.idem iuris.Si autē caſus
nō ſuperuenit i perſona:ſꝫ in re debita:diſtin
guitur,an pꝛeceſſerit culpa,vel moꝛa.l.ꝙ te.ff.
ſi cer.pe.⁊ huic diſtinctioni certe,cōſonat hec
lex.Nā in ſponſalibus ſic ſe hñt perſone,ſicut
in aliȷ̃s contractibus res ipſe:vt no.in ru.ĩ.eo.
Adde qd̄ no.ĩ.de fideiuſ.l.ſancimus.
1 ☞ Paternum conſilium vincit omnia.
2 Filia intelligitur dotata a parte quadam de-
ſtinatione publica per dotem aſſignatā in te-
ſtamento.
3 Pater,ſi contraxit ſponſalia nomine filie cum
quodam,qui putabatur bonus,poſtea effectꝰ
eſt pꝛauus,an tutoꝛ poſſit diſſoluere illa ſpon-
ſalia.4.
5 Pater ſi inſtituat filiaꝫ in centum,ſi nubat di
gno:ſi in digno.inſtituit in decē,quid iuris:
6 Voluntas patris operatur eo moꝛtuo,ꝙ ope
ratur eo viuo.

¶Lex quarta.

SI pater pactū. Pꝛo-
uiſio
p̄rña circa liberos,eſt maioꝛis effica-
cie ꝙ̄ tutoꝛis,etiā ſi paterna ſit expꝛeſſa ꝑ mo
dū vltime volūtatis.hoc vltimū tñ non dicit
tex.¶Caſus.pater ꝓmiſit filiā deſpōſare Ti-
tio:Titius ꝓmiſit eā accipere in vxoꝛē. moꝛ-
tuo patre.Titius vult eā deſpōſare per ver-
ba de p̄ſenti.⁊ petit officiū iudicis,imploran-
do ꝙ ſeruenť pꝛomiſſa:queriť an ſtetur volun
tati patris,aut tutoꝛis:Rñd.ꝙ volūtas p̄ris
ſeruať,nec tutoꝛ pōt aliȷ̃ deſponſare:qꝛ patris
cōſilium eſt bonū,⁊ iō tutoꝛ nō pōt illud elu-
1 dere,ēt ſi filia aſſentiret.¶†No.ꝙ nullum cōſi
lium vincit p̄rnū,⁊ qd̄ hec lex loqť de ſpon.de
futuro.nā ſpōſalia de p̄ñti nō pōt pater ꝓ filia
cōtrahere,niſi ipſa cōſentiat,vel ratificet.c.j.§.
pen.⁊ fi.de ſpon.in.vj.¶Jn tex.ibi,ad vota.ſ.
paterna,nā maius deſideriū patris eſt habe-
re filios ⁊ filias.ff.qd̄ fal.tu.auť.l.falſus.§.fi.et
2 ad tre.l.mulier.§.cū pꝛoponereť.¶†Jbi,de-
ſtinatū.No.ꝙ intelligiť filia dotata a patre.q̃
eſt dotata quadā deſtinatione publica ꝑ dotē
in teſtamēto aſſignata.ita no.ff.de admi.tu.l.
cū plures.§.pe.vbi Bar.no.Jbi permittať,ꝙ
iudex nō dꝫ permittere ꝙ fiat executio ſponſa
lioꝝ ꝯ voluntatem patris.¶Redempti.no.
tutoꝛes ſepe coꝛrumpi in puellis nubendis,
certe ⁊ cōſanguineos qñqꝫ Cy.hic qd̄ not.Jn
tex.ibi,plerunqꝫ.no.puellas faciliter decipi et
circūueniri,ēt aduerſus cōmoda ꝓpꝛia ¶Jn
tex.ibi,cōſiliū maxime mediāte inſtigatu tuto
3 ris,vel curatoꝛis.¶†Sꝫ pone.ʰ pr̃ ꝯxit ſpon
h ſalia noīe filie cū quoddā,q apparebat ⁊ ſpera
batur bonꝰ,poſtea efficiť baratarius,an tutoꝛ
poſſit recedere a volūtate p̄ris:rñ.ſic.ff.de cō-
4 fir.tuto.l.vtilitatē.¶†Sꝫ pone ꝙ huic puelle
i nullo mō plꝫ ſponſusⁱ deſtinatꝰ a p̄re,⁊ nubit
alteri,an teneat matrimoniū:rñd.nō ſꝫ.ll.vt
hic:qꝛ voluntas patris tenet eo moꝛtuo,ſicut
eo viuo:ſed de iure can.tenet:qꝛ ſupuenit foꝛ
tius vinculū ſm Cy.tamē ſi contra voluntatē
k patris nubit indignoᵏ,poteſt exheredari a pa
tre.l.non tm̄.§.ſi emancipatus.ff.de bo.poſ.cō
5 tra ta.¶†Et ideo ſi dt̄ pater inſtituo filiam
meam.in.c.dummodo nubat digno , ſi autem
indigno i.x.⁊ nolo quod plus poſſit petere,⁊
nubit indigno:vt ſi nobilis nubat famulo:iſta
nō pōt agere ad ſupplemētū:quia poteſt ex-
heredari:vt in authē,vt cum de appel.cog.§.
aliud.col.viȷ̃.¶Jdē ſi nubit ex certa ſcientia
ei cui nō poteſt,vt conſanguineo,vel affini.nu
ptie enim dicuntur contrahi de iure ⁊ de fa-
cto ſm naturam ⁊ bonos moꝛes:vt.ff.de ma.

c ¶Sol.dicūt,vi-
de gl.hic.
d ¶Realiter.Vi-
de gl.hic.
e ¶Pape. Vide
ad hoc no.ꝑ bal.
in.l deo nobis.ĩ.
de epi.⁊ cle.
f ¶Compelliť.Et
quid ſi iurauit.et
hoc nō ob.cōtra-
hit matrimoniūꝫ
ſcdm̄.vide Jnn.i
c.de illis.cū mate
ria.extra de ſpō.
c.ſi inter vi ⁊.c.ſi-
cut.eo.ti.ꝑ Hoſt.
meliꝰ in ſumma.
de ſpōſ.§ quis ſit
effectꝰ.in pꝛin.⁊ i
fi.ꝑ Ant.de but.i
c.d illis.el.j.extra
de deſpō.impu.
g ¶Per biennium.
Vide text.in.l.ȷ̃.
ĩ.de repu.⁊ text.i
c.ſicut ex lr̃is.ibi,
quatuoꝛ poſt mo
dū vel quinqꝫ an
nis.extra de ſpō.
dic ꝙ in illa de-
cre.fuit allegatio
ptis.And. barb.
h ¶Sed pone.no.
ꝙ tutoꝛ pōt rece-
dere a voluntate
patris ex cā ſup-
ueniēte de nouo.
facit.l.ſi hominē.
ff.manda.Andr.
Bar.
i ¶Sponſus.Vi-
de gl.hic.⁊ in.c.j.
de deſpon.duo.⁊
in ca.j.de deſpō.
impu.adde tñ qd̄
patrē pōt penite
re.l.ad optimū.§.
j.de iure do.⁊ qd̄
no.Cy.in.l.j.ĩ.e.
qñ ꝓcedit de iure
ca.per ca.j.de de
ſpon.impu.in.vj.
⁊ no.Bal.in.l cū
a ſocero.ĩ.de iure
do.⁊ ar.ĩ.l quo-
ties.ff.ſol.mat.
k ¶Jndigno.Vi-
de Bald.in.l.nec
filiū.ĩ.de nupt.et
Jmol.in.c. acce-
dens.extra de ꝓ-
cura.

a ¶ Scienter. Sed
an debeat ꝓbare
creditor ſciētiā cre
ditoris. tex. hic in
ver. ſi quidē ꝓba-
tū, quē ſtatim pō
derat Bal. videt
velle qd̄ ſic: ſed in
ɔtrā, ꝙ creditor
hic ſciens ſe igno
raſſe malā ɔditio
nem creditoris, ⁊
paupertatē eius,
ꝓbare debeat. fa-
cit. qꝛ a principio
vr̄ eū habuiſſe ꝓ
idoneo. l. iiij. in fi.
ff. de fideiuſ. et qd̄
no. Bal. i. l. credi-
tor. ff. ſi certū pe.
tū ꝑ iſtū tex. puto
opi. primā veriо-
rē, ⁊ ꝑ iſtum text.
rñdet ad ɔtrā, vi
de Pau. de ca. in
l. etiā. §. j. ff. ſo. ma
tri. facit etiā. l. ve
rius. ⁊ qd̄ ibi no.
ff. de pb. Et an ſi
nūc tēpore raptu
re debitor eſt. iō
pars, ⁊ ſic ſuſpe-
ct⁹ pſumit fuiſſe
tpe ɔcti ōbiti, vi
de gl. ⁊ bart. i. l. ij.
s. de pba. ⁊ adde
ꝙ ignorantia de
qua dixi. s. debe-
ret allegari. l. ſi
adulterium cum
inceſtu. §. Idem
pollioni. ff. ō adu.
b ¶ Ibi. ſecte. No.
ꝙ ſponſalia de fa
cto pñt dirimi. ſi
vnus adheret pa
pe: ⁊ alter antipa
pe, ⁊ ſic non inci-
dūt in penā, vide
l. videamus. ff. de
vſur. dixi i. c. quē-
ad. de iureiur.
And. Barb.
c ¶ Cōfeſſatis. an
hec lex locū hēat
in arris ɔfeſſatis.
vide bar. i. l. titia.
ver. itē quid ſi al-
tera. ff. de ver. ob.
⁊ ibi nō cōtradi-
cit opi. Bald. hic
ſed in ver. quid ſi
ego confiteor. bñ
contradicit opi.
Bald. hic, ⁊ vide
oīno que ſequun-
tur in hac col.
d ¶ Veritas. Vid
Bal. i. l. pecunie.
j. de ſo. ⁊ in. l. deo
nobis. in. j. col. s.
de epiſ. ⁊ cle.
e ¶ Vallata. Vide
s. in hac col.

vlin. l. ſi rogat⁹. §. matrimonij. tamen hic nō pō
dero niſi dignitatē, que eſt ſecūdū bonos mo-
res: nā iſte caſus etiā cōprehendit nuptias q̄
celebrant cū cōſang. ⁊ affi. ff. de adul. l. ſi adul-
teriū cū inceſtu. §. j. in ver. ſanguinis cōtume-
6 lia. ¶ † Et no. ſm Cy. ꝙ illud ꝙ operat volū-
tas patris eo viuo, operat eo mortuo, vnde cō
ſului qd̄ ſi ſtatutū dicit qd̄ nō valet cōtractus
minoris. xxv. an. ſine cōſenſu patris, ad valida
tionē contractus ſufficit conſenſus patris in
vltima voluntate, ſecus ſi diceret ſine pſentia
patris. ff. de autho. tut. l. j. in fi. qꝛ mortuus nō
dicitur intereſſe. l. multū. de condi. ⁊ demonſt.
1 ☞ Lex quando facit mentionē de duplo ſim
pliciter, ineſt ſimplum.
2 Minor, an excuſet a penis legalib⁹ ipſo iure.
3 Non refert an quis pecuniā accipiat ꝑ ſe, an ꝑ
alium.
4 Preuidens principium a principio, nō hꝫ po
ſtea conquerendi.
5 Proles, non eſt de ſubſtantia matrimonij.
6 Lex correcta reuiuiſcit de partium conſenſu.
7 Arrharum an requiratur vera traditio.
8 Arrha nulla ſi dat, pena nō cadit: ⁊ datis ar-
rhis poſſum ſtipulari penā vſqꝫ ad. xl. q̄ eſt rō.
9 An aūt detur mihi actio ad intereſſe: ſi mulier
que mihi promiſit nubere nō nubat ⁊ paſſus
ſum intereſſe.
10 Quid ſi pena non apponitur inter ipſos ſpō-
ſos: ſed inter ipſos ſoceros.
11 Puella ⁊ puer ſi ſunt infantes: qualiter pōt
inter ipſos cadere obligatio ſi volūt inter ſe
contrahere ſponſalia. 12.
13 Pena, licet non poſſit apponi in cōtractu ma
trimonij: poteſt tamē aliquis ad matrimoniū
inuitari ſpe premij.
14 Pena an poſſit apponi matrimonio: Si con-
cubinam tenebis, dabis centum nomine pene.

¶ Lex quinta.

Mulier. Qui contraxit ſpōſa
lia, ⁊ ea nō vult exeq
ſi eſt etatis legitime. arras quas re
cepit, reſtituet duplicatas: ſi minor
ſolū quas recepit: ſi autē pater vel au⁹ vel ali⁹
aſcēdēs receperūt, ⁊ ꝑ eos ſtetit: ipſi reſtituūt
duplicatas: niſi legibus, vel morib⁹, vel alia ex
cauſa ꝓbabili de nouo in notitiā peruenta, vel
nouiter emergēte, ſpōſalia nō mittant execu-
tioni: ⁊ olim erat pena quadrupli, hodie du-
pli: niſi partes de quadruplo vel triplo cōue-
nerint. extra quā penā partes paciſci nō poſ-
ſunt. h. d. Diuiditur in ſex. primo qd iuris qñ
mulier per ſe vel aliū recepit arras, ⁊ matrimo
niū ꝑ ſe pōt ſubſiſtere de iure, ⁊ ſm bonos mo
res. ſecundo qñ eius parentes receperunt ar-
ras. ⁊ matrimoniū poteſt ſubſiſtere de iure, vt
ſecūdū bonos mores. tertio qñ matrimonium
non poteſt ſubſiſtere de iure ſecundum bonos
mores: vel ꝓpter aliam cām neceſſariā. Quar
to, qñ nō eſt neceſſaria: ſed ꝓbabilis. Quinto
quid econtra qñ ſponſus recepit arras. ſexto
nunquid partes pñt egredi terminos legales,
ſcd̄a ibi, patrem. tertia ibi, q̄ ita. quarta ibi: vel
ob aliā. quinta ibi, q̄ oīa. ſexta ibi, quadrupli.
¶ Caſus. ɔtracta ſunt ſponſalia de futuro cū
muliere, ⁊ date ſunt ei arre a ſponſo: ipa non
vult nubere, an puniat: rñ. qd̄ ſic: qꝛ tenet arras
duplicatas reſtituere: ⁊ hoc verū, ſi eſt maior.
xxv. ann. ſecus ſi eſt minor: qꝛ nō tenetur niſi in
ſimplum: ſiue recepit arras per ſe, ſiue per tut.
vel cura. ¶ Sed qd ſi pater vel auus vel alius
aſcendens recepit arras ꝓ puella: ⁊ per eos et
puellam, vel ꝑ eos tantum ſtat, vel ꝑ puellam
tantū, quod matrimonium non contrahitur.
Reſpōdet quod ipſi receptores tenentur ad
duplicatas. ¶ Sed quid ſi matrimonium eſt
prohibitum. Reſpondet quod reſtituunt tan
tum ſimplices, tanꝙ date ſine cā. ¶ Sed qd ſi
nuptie nō ſunt ꝓhibite abſolute, tñ ſubeſt cā
quare matrimoniū contrahit. rñd. ſi iſta cauſa

ſuberat a principio, ⁊ ɔhentes eā ſciebāt ſubeſſe. talis cā nō excuſat
eos, ſi aūt ſuperuenit de nouo, vel eā ignorabāt, eos excuſat. ⁊ hoc
vſqꝫ ad ver. que oīa. Sꝫ an pdicta habeāt locū in ſponſo recipiente
arras: Rñdet ꝙ ſic: qꝛ nō dꝫ eſſe diſpar rō. ſꝫ an hic pena pōt au-
geri vltra quadruplū. rñdet ꝙ nō: nec vꝫ pactū extra diffinitionem
1 huius: qꝛ mrīmonia dñt eſſe libera. ¶ † Ibi, tm̄modo no. ꝙ vbi lex
abſolute facit mentionē de duplo, ineſt ſimplū. ſec⁹ ſi dicat ꝙ illud
duplū ſit mera pena, qꝛ tunc ineſt ſimplū. ff. de publicanis. l. hoc edi
2 cto. ⁊ l. ſi ꝓ fure. §. j. de condi. fur. ¶ † Ibi, minoris. No. minorē a pe-
nis legalibus excuſari ſm quoſdā ipſo iure. ſm alios ope reſtitu. in
integ. ſcd̄a eſt vera in pena cōuētionali: vel dic hoc ſpāle ꝓpter liber
tatē mrīmonij. Vñ duplex rō eū excuſat ipſo iure, qꝛ minor, ⁊ qꝛ li-
3 berū dꝫ eſſe matrimoniū. ¶ † Ibi: per ſe no. ꝙ nō refert an qs acci
piat pecuniam per ſe, vel per aliū. ſic ⁊ alibi, nō refert vtrū qs delin
quat ꝑ ſe, vel per aliū: vbi eſt idē modus vel act⁹ delinquēdi: vt not.
j. ſi reus vel acc. l. j. ⁊ ibi Cy. ¶ Ibi que ita. diſtingue. aut matrimo
niū nō perficit ex cā neceſſaria matrimoniū impediēte: qd̄ eſt dicere
impoſſibilitatē. aut ex cā probabili, ⁊ tūc ſubdiſtinguit: aut ex cauſa
4 preſtita: aut ex cā ignorata prius. ¶ † Ex hoc no. ꝙ ille qui a princi
a pio puidit euētū rei, nō pōt cōqueri, vñ qui cōtrahit ſcienter^a cū ino
pe eū non pōt habere ſuſpectū. l. ſi creditores. de priui. credi. ¶ In
tex. ibi, reddi cōſequēs: qꝛ ſi mrīmoniū nō pōt ſubſiſtere, ergo arre ſi
ne cā ſunt reſtituende: ⁊ ideo ꝑ hoc. l. j. de condi. ſine cau. ſed ibi dicit
de impoſſibilitate: hic de ſhoneſtate. ¶ In tex. ibi, ſperate nuptie. i.
ſponſalia de futuro. ¶ Ibi. turpem. pōt eſſe turpitudo vna q̄ ledit
pudorē matrimonij. Alia q̄ nō ledit pudorē matrimonij ſed bonos
b mores. l. rei iudi. §. j. ff. ſol. ma. ¶ Ibi, ſecte.^b per hunc tex. cōſului ꝙ
ſi añ preſens ſchiſma erant contracta ſponſalia de futuro īter duos
nobiles: ⁊ poſtea vnus adheſit pape alter antipape: quod licitū eſt
adherenti pape facere diuortiū ſine papa. ¶ Ibi, facere. no. ⁊ vide
5 l. ſed eſt queſitū. de libe. ⁊ poſthu. ¶ † No. ex hoc tex. ꝙ bonum pro-
lis non eſt de ſubſtantia matrimonij de iure ciuili, ⁊ propterea non
debet ſeparari matrimoniū inter ſcientes: alias ſequeretur ꝙ quis
non poſſet habere in vxorē quādā vetulā q̄ nō parit ɔ. l. aſſiduis. j. q
po. in pig. ha. ⁊ j. de nup. l. ſancimus. la. ij. ¶ Ibi, probatū. Not. ꝙ q
allegat aliquē pſciuiſſe, dꝫ hoc ꝓbare. ſcientia ergo ⁊ pſentia debēt ꝓ
bari. ¶ Ibi, ſi vero. iſta diſtinctio facit ad aliā materiā de qua in. c.
paſtoralis. de excep. c. j. de elec. in. vj. ¶ Ibi. que omnia. de paribus
nō debet diſpar eſſe clericus, vel iudex. ¶ Ibi, quadrupli. No. ꝙ pe
na conuentionalis poteſt excedere penā legalē. niſi prohibet lex ex-
6 ceſſum. ¶ † Ibi, ceſſante: qꝛ hec lex corrigitur tantum no. l. correctā
reuiuiſcere de partiū cōſenſu, vt ſequitur: niſi ſpecialiter. ibi, extra de
finitionem. valde no. eſt ver. iſte. Nam cum tota lex loquitur de ar-
ris datis actualiter ⁊ vere pena dupli vel quadrupli huius. l. nō hꝫ
c locum in arris confeſſatis.^c ſecundum. d. Bart. ꝙ eſt verum de non
numeratione. Nam in dubio ſtandum eſt confeſſioni, ſi eſt renuntia
tum exceptioni non nume. pecu. j. de do. cau. non nume. l. j. ⁊ ſi dicas
ſi ſponſa confitetur ſe recepiſſe. c. nomine arrarum, ⁊ ſponſus ſe rece
piſſe. c. nomine arrarū: ergo hincinde nil recipitur, ⁊ eſt quedam cō-
fuſio: vt. ff. de leg. j. l. ab omnibus. §. ſi a Titio. reſpond. quod non eſt
ita. nam ſi mutuo tibi centum, ⁊ tu mihi centum, duplex eſt mutuū.
nec eſt aliqua hic confuſio. Nam hic duo ſunt cōtractus. ⁊ due cau
ſe, ⁊ hoc patet: qꝛ tanta debet eſſe de iure cōmuni donatio propter
nup. quanta dos: ⁊ tamen ſe non confundunt adinuicem. de hoc
no. inſti. de do. circa med. ¶ Ibi, libera. freno. tantum quadam tē-
7 perantia: vt hac. l. dū loquor de pena circa arras. ¶ † In hac. l. que-
ro de multis queſtio. ⁊ primo circa arras, vtrum requirat vera tra-
ditio. ⁊ dicunt doc. ꝙ ſic, vt patet hic in litera. in ver. accepit. qd̄ ver-
bum eſt preteritum in multis partibus huius. l. nam hoc veritatē
ſignificat. s. mand. l. per diuerſas. ⁊ l. ab Anaſtaſio. ⁊ quod nota. j. q
potio. in pig. habe. l. aſſiduis. ſuper ver. dicere. ¶ Sed an iſta veri-
d tas^d probetur per confeſſionem partium: quia partes confitentur
ſe recepiſſe arras. ⁊ videtur quod non: vt. l. j. circa finem. s. de ſuff.
In contrarium videtur per. l. publia. §. fi. ff. depo. d. Barto. in. l. Ti-
tia. de ver. ob. dicit quod huic confeſſioni ſtatur, niſi per aliquas cō
iecturas cōtrarium probetur. ¶ Dicendū eſt breuiter, aut talis cō
e feſſio eſt vallata^e renuntiatione non nu. pe. ⁊ tunc ſtandū eſt cōfeſ
ſioni, aut nō: ⁊ tunc numeratio: qꝛ a principio nata eſt exceptio, non
eſt numeratio vera, ſed ficta, vt. l. in ɔtractibus. s. de nō nu. pe. nec hꝫ lo
cum hec lex: qꝛ iſte re vera non ſunt arre. Sꝫ ſi iſta ɔfeſſio nō eſt val
lata ſolenni renuntiatione, interpoſita hincinde. an iſta cōfeſſio pro
bet. dicit Bart. ꝙ non: qꝛ ratione paris quātitatis nec hinc, nec in-
de videtur aliquid preceptum, imo dicit plus qd̄ ſi ſponſus nomine
arrarum numerauit ſponſe mille nomine arre: ⁊ econuerſo ſponſa
ſponſo mille, arre interueniſſe videntur. ¶ Sed id qd̄ eſt datū, ſta-
tim recuperatum cenſet. ff. de ſolut. l. qui ſic ſoluit. ¶ Tu dic. ꝙ ibi
agebatur de diſtrictu fiendo, ⁊ actu reſoluendo. vñ nihil agitur, cū
incontinēti reſoluitur: ſed ibi duo actus compatibiles celebrantur:
hic neuter actus reſoluitur. ff. ſi cer. pe. l. ſi tibi. ¶ Et ideo conſuetu-
do gñalis approbat iſtā confeſſionē, ⁊ iſtā dationē arrarū, ⁊ maxie
ſtatuta

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ſtatuta Italie.vbi internenit guarentigia,id eſt preceptū in ꝯfeſſio
ne.iuxta illud qđ no.Cy.in.l.j.de confeſ.⁊ ita ſeruať ¶ Sȝ pone qđ
arre non fuerint date in pecunia:ſed in aliqua re mobili,vel immo
bili:nunquid poteſt apponi pena dupli,vel quadrupli:ſed vide dif-
finitionem huius.l.dicit.d.Bar.in.l.titia.ff.de ver.ob.qđ nō.⁊ eſt ra
tio ſecundū eū:q: certū corpus nō pōt duplari:vt.ff.de le.ij.l.Luciꝰ
§.impuberi.¶ Tu dic contrarium,ſicut patet in pignoribus tradi
tis loco arrarum,que pignora creſcunt in certo corpore.Nam etiā
ſi pecunia datur pignori,datur vt certū corpꝰ,nō vt genus:quia pi
gnus non conſiſtit in genere,ſed in ſpecie,ſeu per reductionem ad
ſpeciē:vt no.ff.de pigno.act.l.j.§.ſi quis.Nam ſi ratio.do.Bar.eſſet
vera in pecunia que eſt tradita,vt ſpecies,non caderet duplicatio.
quod eſt falſum.nā ipſum idē corpus pecunie nō pōt duplicari.nec
quadruplari,vbi nō cadit duplū circa rē,cadit circa eſtimationē rei
j.vnde vi.l.ſi quis in tantā.⁊ inſti.de act.§.Itē mixta.⁊.ff.de condi.
fur.l.ſi quis pro fure.§.furti.⁊.l.j.vi bono.rap.cum infinitis ſimili-
a bus.⁊ ideo in hoc puncto do.meus errauit.¶ Modo reuocoᵃ in
dubiū:q: hec.l.dicit quod in ſponſalibus cadūt arre:⁊ quedā pena
cōmēſurata dupli,vel quadrupli.Sed ſi nulla arra datur,nulla pe-
8 na caderet:q: matrimonia debent eſſe libera. ¶ †Quero,q̄ eſt rō
differentie:nam ſi do decē nomine arrarum ⁊ poſſum ſtipulari vſ-
que ad.xl.certum eſt qđ illa.xxx.ſunt mera pena.Que eſt rō,qđ non
datis arris non poſſum ſtipulari eandē penā,id eſt.xxx.nā lex vide
tur impoſita verbis,non rebus.Quid enī refert ſi dicatur iſtā pe-
nam deberi celebrato contractu nomine arre,vel ſimpliciter,vn̄ iſta
differentia vř verboſa,⁊ non habere in ſe rationem diuerſitatis.
¶ Dicunt docto.quod ratio differentie eſt:q: vbi dantur arre,pe-
na incipit a traditione.Sed vbi non dātur,pena incipit a promiſſiōe
ſed durius ⁊ difficilius quis tradit quam promittat.Unde ne pro-
mittantur pene effuſe minus,⁊ libertas matrimonij nimis conſtrin
gatur.Statutum eſt quod pena non poſſit apponi,ſi arre non tra
duntur ſic effuſe.imo in parua quantitate,propter quam non eſt ve
riſimile libertatem matrimonij ſic conſtringi ſecundum doct.iuris
ciuilis ⁊ cano.vt no.d.Jo.and.in.c.gemma.de ſpon.⁊ attenta hac
ratione,ipſe excludit differentiam nominū:quia non refert quo no
mine promittatur pena,vel nomine augmenti,vel arrarum,(vt ita
dixerim)reddendarum tibi,vel nomine pene ſimpliciter,reſpicien-
do ſolum differentiā effectus,videlicet aut eſt tanta quantitas,q̄
inſpecta qualitate perſonarum,neget ad matrimoniū contrahēdū:
⁊ tunc poteſt peti quod totum conſiſtit in conſideratione qualita-
tis perſonarum,⁊ quantitatis.⁊ hoc referť ad arbitriū iudicis ſm
do.Jo.an.⁊ cōiter docto.ſic dicunt.¶ Sed perſuaderi poteſt quod
arra data in quacunqȝ ſpecie,poſſit duplicari:triplicari:⁊ quadru
plicari in quacunqȝ quantitate,⁊ ratio eſt virtus fundamenti:quia
eſt validum,⁊ ideo poteſt augeri:ſed pena ſimpliciter nullum ha-
bet fundamentum,⁊ poteſt reddi alia ratio ſecundū Guil.de ſuza.
q: arrarum datio eſt ad confirmandum contractum.cuius ꝯſenſus
ipſe arre ſunt ſignum appoſitum:vt.ff.de contrahen.em.l.ꝙ ſepe.
vnde cum arra apponitur,vti debemus,⁊ tueri contractū.arg.extra
eo.in.c.ꝑterea.¶ Sed pena non apponitur ad corroborandū con-
tractū matrimonij:ſed in defectum,ſcȝ ſi non contrahatur,qđ pena
ſoluatur.Et idcirco inueniretur pena ſtare contractu matrimonij
ſoluto:q: ergo arra reſpicit actum fauorabilē matrimonij,vt ꝯ hať,
⁊ pena eſt actus odioſus,ſi diſtrahatur,tenet arra,tāq̄ principale.
9 Itē eius acceſſoriū,⁊ nō tenet pena ſimpľr ſm Guil.de ſu.¶ †Sed
b pone quod non eſt promiſſa penaᵇ iuxta arras datas,nec ſimplici-
ter ꝑmiſſa eſt:ſed eſt ꝑmiſſum intereſſe conuentum,verbi gratia,
cū erāt due ſponſe,vna diues,⁊ alia ditior,⁊ vtraqȝ vellet mihi nu-
bere per verba de futuro,deſponſaui ditiorē:q̄ ꝑmiſit mihi in caſu
quod ſi matrimonium non contraheretur,ſolueret mihi mille no-
mine intereſſe:⁊o quia ꝓpter hoc ꝑdidi oportunitatē nubendi diui-
ti,⁊ magnum damnum ſenſi,an ꝑ tali intereſſe detur actio:⁊ glo.or.
dicit quod ſic.in.l.titia.de verb.l.ſed contrarium not.in.l.ſi ſtipuler.
eo.tit.⁊ iſtam opi.tenet Jac.de ra.⁊ Pe.ar.d.l.titia.⁊ dicunt quod
huiuſmodi ſtipulatio eſt ꝯ bonos mores,ſȝ Dyn̄.ſic diſtinguit:aut
illa ꝑmiſſio intereſſe conuēti reſpicit dānū.⁊ tūc vȝ vſqȝ ad q̄titatē
dāni.verbi gr̄a,ſi ſponſus fecit ꝑꝑ eā magnū appatū,quē ꝑdidit.ff.
de cōdi.ob cau.l.ſi pecuniā.in prin.Si vero iſta ꝑmiſſio reſpicit lu-
crū tūc non teneť ſm Dy.iuxta qđ vide qđ no.de ver.ob.l.ſi ita ſti-
pulatus fuero te ſiſti.⁊ niſi ſtiteris.§.ſi tibi nupſero.Bar.in.l.titia.
dicit ꝙ iſtud intereſſe nō pōt peti ex cōuētione:q: cōuētio arctans
mr̄imoniū,eſſet ꝯ bonos mores:ergo in nullo vȝ ſtipulatio.d.l.titia
ſed bene pōt agi actiōe de dolo.fortiꝰ pōt purgari ꝑ cōuētionē par
tiū.ff.de dolo.l.⁊ eleganter.§.non ſolu.¶ Preterea ſi cōuētio eſt ꝯ
bonos mores,ergo q facit ꝯ cōuētionē,nō facit dolo:vt.ff.de cōdit.
inſti.l.filiꝰ.⁊ ad tre.l facta.§.ſi in dāda.¶ Et iō dico,ꝙ aut cōuētio
ſit ſub noīe pene,⁊ tūc nō vȝ,ꝙ pena concernit itereſſe.l.ſi ſtipľo iſta.
§.alteri.de ver.ob.vn̄ immediata cā pene eſt ipſa forma ſtipulatio-
nis,quā.l.reputat intereſſe.aut ſub noīe veri intereſſe.⁊ reputo hāc
ſtipulationē eſſe iuſtā ⁊ rōnabilē,nec eſſe con- a
tra bonos mores:q: ꝑ hoc ñ veniť directe ad
impediēdū libertatē mr̄imonij,ſed ad impe-
diēdū calūniā doloſi,⁊ iō i.d.q.inhereo dicto b
Dy.qn̄ forma ſtipulatiōis eſt cōcepta loco i-
tereſſe,⁊ ſuꝑ verbo intereſſe.credo tn̄ ꝙ nō ſit
ſimpliciter ſtandū intereſſe formali.i.ꝯuento, c
ſȝ ꝙ ꝓbandū ſit ipſum intereſſe per veriſimi-
les cōiecturas.Iſtud enī intereſſe nō petitur:
q: nō nubis:ſȝ q: a principio ſic paciſcēdo,et
pactū non ſeruando,me dānificas ſine cauſa:
q: ſi eſſet cā quare ipſa ſponſalia nō cōtrahas
ex hac ſtipulatione nō agereť:vt hac.l.§.his
10 illud.¶ †Sed pone ꝙ non apponitur penaᶜ
c inter ipſos cōiugales.i.ſponſos.ſȝ inter ipos
ſoceros:q: pater puelle ꝑmittit ꝑ ea ſub pe- d
na.c.⁊ pater pueri ꝑmittit ſub eadem pena.
d modo ſtat per alterū.an pena poteſt petiᵈ.gl.
in.l.Titia.dicit ꝙ ſic.ſi inter extraneos fieret
ꝑmiſſio.ſed gl.hic poſita dicit idem inter ſo-
ceros.⁊ inter ſocerū ⁊ extraneū.⁊ ſocerum aut
matrē pueri,vel puelle.¶ Sȝ doc.diſtingūt.
aut ab iſtis promiſſoribus depēdet matrimo
nium ratione poteſtatis,ſeu facultatis:quia
de facili poſſunt compellere puerū,vel puellā
ad cōtrahendum.⁊ tunc iſta ꝑmiſſio pene nō
valet,aut non ſunt tales,qui dictam facultatē
habeant:⁊ tunc iſta ꝑmiſſio valet.ar.ad hoc.
de condi.⁊ demon.l.heres.§.quod in fraudē.⁊
facit ratio:quia non eſt veriſimile ꝙ neceſſa-
riꝰ relinquat cōiunctū illaqueatū.ff.ne qs eū
qui.l.ij.⁊.iij.⁊ ibi no.⁊ ideo aduerte:q: ſi pro-
bareť ꝙ ille extraneus fecit hoc de mandato
ſponſi,vel ſponſe,vel parentum ſuorū,tūc eēt
idē timor:q: ſi ille haberet regreſſuȝ cōtra mā
dātē,ſtuderent parentes matrimonium perfi
ci:vnde hoc debet limitari,quando illi extra
nei promittunt proprio motu.arg.ff.manda.l.
creditor.§.i.¶ Alij dicunt.ꝙ refert an vterqȝ
extraneꝰ promittat nomine puelle ꝙ ipſa nu-
bet,⁊ ſi non nupſerit,ꝑmittit penā noīe ſuo:⁊
tunc valet ſtipulatio pene:quia ſi non valet pn
cipale,nec acceſſoriū:aut nō promittit nomi-
ne puelle,ſed promittit ſe facturū,⁊ curaturū
ꝙ nubet.⁊ ſi nō curabit,promittit penā.⁊ tūc
valet:nam ſi valet pncipale,valet ⁊ acceſſo-
rium.⁊ hanc opinionem tenet Jo.an.in.d.ca.
gemma.ſȝ iſta differētia nō plȝ.qn̄qȝ enī non e
valet principale,⁊ tamen valet penale:dum-
modo ſit vallatū ſtipulatione.l.ſtipulatio iſta.
e §.alteri.ff.đ ver.ob.ꝑterea doc.iuris canoniciᵉ
dicunt qđ in ſpiritualibꝰ ſicut ſunt matrimo-
nia.⁊ ſponſalia de futuro.licet enī nō ſapiant
ſpiritualitatē,tn̄ intendunt ad eā.Ille q ꝑmit
tit factum alienū.vř ꝑmittere ſe facturū ⁊ cu-
raturū:vn̄ ꝑ has rōnes nō plȝ horū diſtinctio
Sto ergo diſtinctioni cōi de qualitate ꝑſona
11 rū habenda:cū eo ꝙ eis addidi.¶ †Sȝ que-
ro,quid ſi puer ⁊ puella ſunt infantes,vn̄ nō
cadūt arre ſpōſalitie qualr̄ poterit inter eos
fundari obligatio.rn̄.imo cadunt arre in ſpe,
vn̄ ſi poſt ſeptennium alteruter non vult con-
ſentire,non hȝ locum hec lex.poſſunt enī con
ferri arre in etatem legitimā.ſicut ⁊ dos pōt
in etatē legitimā deſtinari:vn̄ ⁊ infans pōt
12 dotari deſtinatione.¶ †Et hoc eſt vtile pro
f pter ſtatutūᶠ.quod mulier dotata non ſucce-
dat.q: habebit locum etiā in dotata animi de
ſtinatiōe,ſicut enim trahitur ad eas que ſunt
mature,ita etiam ad eas que ſunt impuberes
vt hic patet:q: arre poſſunt conſtitui deſtina
tione in tempus capacis etatis:ſi vero ꝑmit
teretur inter infantes per modum ſimplicis f
pene,tunc dic vt dixi ſupra de non infanti-
bus,et ita concludo.ſalua potiori ſententia.
¶ Ad id quod dixi de habentibus in pote-
ſtate.vide.ff.de iure dotium.l.adoptiuum.§.j.
13 ⁊ quod no.Cy.in.l.j.in fi.ſ.eodem.¶ †Extra
no.ꝙ licet ꝑ matrimoniū nō poſſit aſtringi qs

¶ Modo reuoco.
vide Bar.in.l.iij.
ff.de verbo.obli.
¶ Pena.vide ꝑ
Bart.⁊ doc.in.d.
l.titia.
¶ Pena.vid Bar.
hic.⁊ in.d.l.titia.
facit tex.in.d.l.j.
j.titu.pri.quem
ibi adhuc ponde
rat Bald.in.j.co.
⁊.l.adoptiuuȝ.§.
j.ff.de iu.do.⁊ qđ
no.Cy.in.l.j.ſ.e.
¶ An pena pōt
peti vide.d.meū
iaſ.may.i.l.ſtipľo
iſta hr̄e licere.co.
vj.X ſ.ſȝ iuxta.hic
cadit ſolēnis ⁊ vti
lis dubitatio.ff.đ
X.ob.Frā.đ are.
in.l.ſi ita ſtipula-
tus fuero te ſiſti.
§ poſſum.e.ti.eū
dem ꝯſil.cxliij.ici.
ex facto ꝓponiť.
col.iij.verſ.venio
igitur ad primū.
Fe.de ſe.ꝯſ.cxxij.
inci.Martinꝰ ꝑ
miſit ſe facturū.
ꝙ ꝯſ.fuit Jo.pa-
lari ſis.bar.ꝯſ.c-
xxx.ici.Martinꝰ
ꝑmiſit.⁊ ibi dixi i
addi.q̄ ē poſtium
mariuȝ.dixi poſt
Pa.i add.i.c.j.n.
6.i X.obligať ad
inducēdū.extra đ
ma ꝯct.ꝯ iter ec.
⁊ no.Fel.in.c.ex
reſcripto.col.vj.
ver.⁊ no.ꝙ ꝑmit
tēs.extra de iure.
¶ Doc.iuris ca-
nonici i ſpūalibꝰ
ꝑut ē mr̄imoniū
ꝑmittēs factum
alienū,vř ꝑmitte
re ſe facturū ⁊ cu
raturū,vide bal.
i.l.fi.ſ.de nō nu.
pe.iu.j.co.⁊ Bal.
hic vult all.no.in
c.ex lr̄is.el.ij.⁊.c.
ſicut.extra.eo.
☞ Adde ꝙ no.i
ꝑri.apo.in X.pe
na p̄t peti.vbi ple
ne exaio hunc ar
ti.Dy.i.l.ſtipľo.
⁊ ꝙ ibi dixi in a-
poſ.ad ipm i X ſi.
alieni facti.ff.đ X.
ob.dixi poſt pañ.
in.c.ex lr̄is.nu.6
vbi ēt no.i apo.
X.i nullo obligor
extra de ſpō.Cel.
¶ Statutū.faciūt
no.ꝑ bar.i.l.titio
centū.§.titio gr̄o
ff.de ꝯdi.⁊ dem̄.
⁊ plene narrat ap
Bal.in.l.nō ſine.
j.de bo.que lib.

ad penan tamen pōt premio inuitari:vt pro-
mitto tibi centum,ſi filiam meam duxeris in
vxorē,vt.l.Titio.§.j.ff.de cōdi.ꝛ demō.ꝛ hoc
in matrimonio cōiugali,ſeu corporali. Secus
dicit Bart.in matrimonio ſpirituali[a]:vt pro-
mitto decem monialibus talis monaſterij,ſi fi
liam meā monachauerint.Nam tale premiū
in ſpiritualibus nō eſt permiſſum,vt not.ff.de
here.inſti.l.ille autem.in prin.ſm Bart.quod
credo verum,ſi incipit a conditione:ſecus ſi a
ſupplicatione,vt ſupplico talibus monialibꝰ,
vt recipiant filiam meam.ꝛ pro alimentis eiꝰ
volo ꝙ habeant mille de bonis meis:nam ſi li
cet pro ingreſſu ſuo totum largiri,ergo eſt ali-
quid licitum conferre de ſuo pro ſe vel filia:fa
cit ꝙ no.ff.ſi quis a par.fue.manu.l.j.§.ſi pa-
rens.per Bar.ad hoc.d.l.ſi ita ſtipulatus.§.ſi
tibi nupſero.in gl.ord.licet ibi loquat̃ in mr̃i-
monio carnali.Sꝫ pone ꝙ datis arrhis nō eſt
appoſita pena p noīa multiplicatiua. An iſta
ꝓmiſſio valeat.videt̃ ꝙ nō.ſi per nomina ſim-
plicia,vſqꝫ ad eam quantitatē,que liceret per
nomina multiplicatiua.An iſta promiſſio va
leat.videtur qḋ nō,qꝛ iſta pena non hꝫ aliqḋ
ſimplū,a quo ſuſtenteť,Ƶrium dico per.l.ſi ſti-
14 pulatus fuero.§.j.in fi.de ver.ob.¶ † Quero
an in matrimonio poſſit apponi pena,ſi con
cubinam tenebis,dabis centuꝫ nomine pene:
Reſpon.ſic,qꝛ licet matrimonium debeat eſ-
ſe liberum,tamen executio matrimonij debet
eſſe honeſta,ꝛ non debet aliquid fieri nec per
virum,nec per mulierem,ledens pudorē ma-
trimonij.tex.eſt no.in.l.ex ea parte.§.j.de verb.
obliga.

¶ Si rector prouincie vel ad eum pertinen-
tes,ſponſalitias dederint arrhas.
Titulus.ij.

¶ Dictuꝫ eſt.ſ.de ſponſalibus in genere:nūc
de ſponſalibus in ſpecie.i.que contrahuntur
cum rectore prouincie,vel perſonis ad eū per-
tinentibus.

1 ☞ Prouinciam adminiſtrare eſt honor.
2 Parentes coniugalium,an poſſint promitte-
re penam.
3 Arre ꝛ pignora ſunt ſinonima.
4 Poteſtas ſi eſt prohibitus reformari per ſta-
tutum,non trahitur ad aſſiſtentes ſibi.
5 Caput ſynodi ſi eſt ſuſpectum,totū conſilium
eſt ſuſpectum.
6 Illud quod fit opera mea,cum ab alio fiat,per
inde eſt,ac ſi fieret mecum:ſecus ſi ſine opera
ꝛ tractatu meo.
7 Impleri verbum,quomodo ſumatur.
8 Cauſa prohibitionis ceſſante,ceſſat prohibi-
tio.
9 Antecedēs ꝛ conſequēs quomodo ſe habeāt.
10 Mandatum habens ad agendum,an habeat
ad reconueniendum.
11 Statutum penale,an recipiat extenſionē ꝛ refor
matiuam.
12 Epiſcopus ſi excommunicat eligentes,an ſint
excōmunicati qui dant voces in ſcrutinio.
13 Promiſſio aliquo,an promittatur eius ante-
cedens.ꝛ nu.14.

¶ Lex vnica.

SI quis. ¶ Diuiditur in tres partes.
Nam in prima parte Impera-
tor ſtatuit circa rectorem pro-
uincie:ꝛ aliū apud quos eſt in
prouincia recurrendi facultas.Secunda ſta-
tuit circa aſſiſtentes.¶ Tertia ponit quoddā
dictum permiſſorium.ſiue quandam limita-
tionem.ibi.ij.quod ita.ibi.iij.impleri.¶ Re-
ctor prouincie, vel aſſiſtens cui ipſe prebet
fauorem perdit arrhas quas pro matrimonio cōtrahendo dedit
ſponſe renuenti:ſed finito officio matrimoniū contrahi nō eſt pro-
hibitum.h.d.¶ Caſus patet.Nā imperator hic non reſpondet q̄-
renti,ſed ſtatuit proprio motu generalē legem ponēdo.¶ Et dicit
b quod rector [b] prouincie,vel alius in poteſtate conſtitutus,cōtraxit
ſpōſalia cū ſubdita ſua:ꝛ dedit arrhas,vel pignora loco arrharum:
ꝛ deinde puella nō habet talia ſponſalia rata,talis dator perdit ar-
rhas,vel pignora.Scdo quod ſtatutū in perſona rectoris late pa-
tet.i.extenditur ad aſſiſtentes ſibi in officio.cū ipſe rector dat circa
ſponſalia operā.Tertio,dicit ꝙ licet matrimoniū nō debeat ſequi
ex illis ſponſalibus,q̄ de neceſſitate fiunt:tamē ſi finito officio pla-
cet ſponſe ꝛ ſponſo:idē matrimonium exequi non eſt prohibitum.
1 ¶ No.ibi.publica.id eſt cui iuriſdictio eſt annexa.¶ † Ibi.honore.
No.quod adminiſtrare prouinciam eſt honor,cetere minores admi
niſtrationes dicunť honores:tamen de his non loquitur:vt patet.
ff.de manu.teſta.l.teſtamento centurio.¶ In tex.ibi,comparētibꝰ.
2 optime facit ad illā q.quam no.ſ.ti.j.l.j.† vtrum parentes conu-
galium poſſint promittere penas. Nā hic dicitur quod metus re-
ctoris ꝛ parentū dicitur eſſe circa ipſam ſponſam:facit.ff.quarū re.
act.non datur.l.j.§.que onerande.¶ Ibi,terribilis. Not.de terrore,
ratione cuius impeditur matrimonium,quod liberum eſſe debet.
3 ¶ † Ibi,arrhas.quas hic vocat arrhas,infra vocat pignora.qḋ idē
eſt.Sed ſi darentur pignora pro pena,nō valet datio:vt.l.titia.de
ver.ob.Sed Cy.dicit hic ꝙ eſt in alia opi.videlicet ꝙ ſiue pignora
tradantur,ſiue ſtent in ſimplici conuentione.quod inſpecta quanti
tate,vel conditione perſonarum,non valeant,qḋ etiā ſequitur Jo.
c an.in.c.gemma.de ſponſa.ꝛ dixi in.l.fi.[c] ſ.tit.j.¶ Ibi,parētes.no.
quod parentes poſſunt diſtrahere ſponſalia quod intelligitur.id
eſt,ſuā promiſſionē de ſponſalibus diſtrahendis,vel dic vt not.in.l.
adoptiuū.§.j.ff.de iure dot.¶ Ibi,ſint.id eſt non teneant̃ ad penā.
¶ Ibi,lucratiua.nota quod pena dicitur lucrum ex parte lucrātis.
¶ In tex.putēt,nā ſi volunt ea reddere,bene poſſunt in honeſtate
qꝛ honeſte perſone parū curant de pena exigenda,vel reddenda.ꝛ
iſta traditio pene non eſt donatio,ſed omiſſio lucrandi.ꝛ ideo non
eget inſinuatione,quantacunqꝫ ſit qualitas.¶ In tex.ibi,late pate-
4 re.no.ꝙ ſequitur per quandā interpretationem extēſiuā.¶ † Unde
per hāc.l.patet,ꝙ ſi poteſtas eſt ꝓhibitus reformari per ſtatutū,tū
hec prohibitio non trahitur ad ſibi aſſiſtentes:puta aſſeſſores mili
tes,domicellos,niſi ſtatutum diſponeret de iſtis perſonis in offi-
cio,ꝛ iſtud ſtatutū nō porrigitur ad filios eiꝰ,vel nepotes:niſi ſta-
tutū faciat de eis mentionē ſpecialem:vnde oportet quod ſtatutū
vltra procedat:vt hic,ꝛ per hoc etiam arguitur,ꝙ offendēs pote-
ſtatē capite puniat̃:iſtud ſtatutū nō extēdit̃ ad filios eiꝰ,vel nepo-
tes collaterales,niſi ſtatutū ad ipſas pſonas extēdat̃.¶ Ibi,ptici-
d pes[d],nā illi dicunt̃ participes,vel de parte,qui prebent conſilium.
5 ¶ † Ibi,domeſticos.no.ꝙ ſi caput [e] ſynodi vel cōcilij eſt ſuſpectū,
e tota ſynodus vel totum conſilium dicitur eſſe ſuſpectū:vt no.in.c.j.
6 de iudi.in nouella.¶ † Ibi,quibus tamē.not.optimam reſtrictio-
nem,ꝛ collige quod illud quod fit opera mea,cū ab alio fiat,perin-
f de ac ſi fieret mecū:ſecus ſi ſine opera [f] ꝛ tractatu meo:vt.c.cum ad
7 ſedem.de reſtit.ſpo.ꝛ hoc a contrario ſenſu.¶ † In tex.ibi,imple-
ri.Nota quod ab initio non eſt omnino nullum:ſed eſt in penden-
ti poſſe conualeſcere impedimento ceſſante.concor.ff.de ritu nup.l.
ſi quis in ſenatorio.ꝛ.l.ſi quis officiū.ver.ita.ꝛ dic impleri.i.exequi,
conſummari,ꝛ perfici.¶ Ibi,ſi ſponſam,nō videtur requirere per-
ſeuerantiam conſenſus niſi ex parte ſponſe.cum in ſponſo preſuma
tur conſenſus durare.cū in ipſo non fuerit a principio metus. Cy.
collegit hic tria notabilia.primo nota. quod ſi poſitus publice in
aliqua adminiſtratione ſponſalia contraxerit cum ſubiecta,ꝛ de-
dit arrhas.nō ſolū impune poteſt renuntiari nuptijs ex parte ſpō-
ſe:ſed lucratur arrhas datas.¶ Nota quod ſicut prohibetur inter
ipſos principales,ita inter ipſius familiam : concordat de contra-
rio iudicio tutele.l.prima.ꝛ ſupra.in authentica.quibuſcūque.de ſa-
8 croſanctis eccleſijs,ꝛ de rebus,ꝛ priuilegijs earum. ¶ † Not.quod
ceſſante cauſa prohibitionis,ceſſat prohibitio.Item ceſſante cauſa
odij,ceſſat odium.ꝛ ceſſante cauſa fauoris,ceſſat fauor.l.ſenatores.
ff.de ritu nuptiarum.ꝛ.l.titio.§.vſuras.de lega.ij.¶ Oppo.ꝛ vide-
tur quod iſta ſponſa que nō vult nubere,debet arrhas reddere.ff.
de ritu nuptiarum.l.ſi quis officium. ¶ Et diſtingue vt in gloſſa
ſuper verbo,poſtea , vel dic quod iure veteri reddebat arras : ſed
iure nouo non reddit,niſi velit reddere:ꝛ ſic non obſtat.¶ Secun-
g do opponitur:[g] nam iſta lex dicit quod matrimoniū durante offi-
cio non poteſt contrahi propter preſumptam violentiam.vel im-
preſſionem ratione officij,ꝛ tamen ſponſalia poſſunt contrahi : vt
dicta.l.ſi quis officiū.ſecundo reſponſo.ergo prohibito matrimo-
nio,non ſunt prohibita ſponſalia de futuro. ¶ Sed contra oppo-
nitur,nam cum aliquid prohibetur,videtur totum eſſe ꝓhibitum
illud per quod ad prohibitum perueniretur:vt.C.de ſpon.ꝛ arrhis
ſponſa.ꝛ proxene.id eſt oratio.Sol.dicit glo.ꝙ ibi ponitur regula,
que

a ¶ Spirituali.po-
nit hic Bar.in.l.
titia.ad fi.ꝓmiſ.ḋ
ver.ob.
b ¶ Rector. An
hodie iſte modꝰ
ſit correctus ḋ iu
re cano.vide ſali.
in.l.fi.ſ.de inter-
di.maled.
c ¶ L.fi.Et viḋ ibi
Bal.i ver.modo
reuoco in dubiū.
d ¶ Participes.
vide hic Bar.
d ¶ Participes.
No.q dicant̃ par
ticipes,ꝛ qui di-
cantur adheren-
tes ꝛ de ſimilibꝰ
viḋ Ang.i aut.ḋ
he.ꝛ fal.i ꝓn.ꝛ an
pax facta cū ciui-
tate,videat̃ facta
cū adherentibꝰ,
vide ibi Ange.ꝛ
i.l.q̄ religioſis.ff.
de rei vē.ꝛ i aut.
de alie.ꝛ emph.§.
economus.ꝛ in.l.
is qui opē.ff.de
fur.ꝛ bo.tex.ꝛ ibi
Mod.in ca.j.de
poſtu.pre.ꝛ in.c.
ad apoſtolice.de
re iudi.in.vj.ꝛ ꝙ
pulchre no.bald.
in.l.fi.ſ.ad ma.ꝛ
bar.in.l.ſi vxor.§.
ſi qs.ff.de adul.ꝛ
de iſtis plene no.
in.c.j.§.j.qb.mo.
feud.amit.ꝛ vide
Ange.in.l.j.C.de
nili ag.nō rū.als
l.j.C.de rap.vir.ꝛ
do.Pet.de anc.
in repe.c.canonū.
de ꝯſtit.ḋt vidiſ-
ſe dubitari de fa-
cto.ꝛ alle.Ang.i
cōſi.lxx.ꝛ de iſtis
complicibus,viḋ
in ca.ex parte.de
fo.compe.Andr.
Barb.
e ¶ Caput.facit ad
no.Bal.in auth.
clericus.ſ.ḋ epi.
ꝛ cle.
f ¶ Sine opera.vi
de Bal.in.l.j.ſ.ḋ
epiſ.ꝛ cle.
g ¶ Scdo opp.no.
de illo brocardo
ꝓhibito vno,vr̃
ꝓhibitū id per ꝙ
denominat̃.c.cū
qd.de regu.iur.i
vj.l.oratio.ff.de
ſpon.vide q̄ ele-
ganter dixit bal.
in.l.nō dubiuꝫ.ſ.
de legi.ꝛ in.l.ij.ff.
de iuriſdi.om.iu.
Andre.Barb.